

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 854/2020
20.05.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Весне Поповић и Зоране Делибашаић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Александра Јасика, адвокат из ..., против тужених АД „ББ“ са седиштем у ... кога заступа пуномоћник Љиљана Попадић, адвокат из ... и „ВВ“ са седиштем у ..., ради накнаде штете за рад у сменама и накнаде штете за топли оброк и регрес, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1751/19 од 19.06.2019. године, у седници одржаној дана 20.05.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1751/19 од 19.06.2019. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1751/19 од 19.06.2019. године у делу става првог изреке у односу на накнаду штете за топли оброк и регрес и у делу става другог изреке у односу на накнаду трошкова другостепеног поступка тужиоца и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 54/17 од 28.01.2019. године у ставу другом и ставу трећем изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог АД „ББ“ са седиштем у ..., за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 54/17 од 28.01.2019. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени „ББ“ ... и тужени АД „ВВ“ ..., да тужиоцу АА из ..., на име накнаде штете за сменски рад, за период од фебруара 2014. године до јуна 2014. године, солидарно исплате појединачне месечне износе, са законском затезном каматом, ближе означено овим ставом изреке. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован, тужбени захтев, којим је тражено да се тужени обавежу да тужиоцу, на име накнаде штете за топли оброк и регрес, за период од фебруара 2014. године па закључно са августом 2015. године солидарно исплате појединачне месечне износе са законском затезном каматом, ближе означено тим ставом изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавеже тужени АД „ВВ“ ... да тужиоцу, на име накнаде штете за топли оброк и

регрес, за период од септембра 2015. године, закључо са јануаром 2017. године исплати појединачне месечне изосе са законском затезном каматом, ближе означено тим ставом изреке. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да тужиоцу солидарно исплате трошкове парничног поступка у износу о 78.112,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до коначне исплате, у року од 8 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1751/19 од 19.06.2019. године, ставом првим изреке, одбијене су, као неосноване, жалбе тужиоца и тужених и потврђена пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 54/17 од 28.01.2019. године. Ставом другим изреке одбијени су, као неосновани захтеви тужиоца и туженог „ВВ“ ... за накнаду жалбених трошкова.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, побијајући пресуду у делу који се односи на одлуку о накнади штете за топли оброк и регрес, предлажући да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је закључио да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...87/18), за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе у погледу права запослених код првотуженог и његових правних следбеника за накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у ситуацији када се ови трошкови не искажу у платној листи запослених, а тај став се разликује од става израженог у побијаној пресуди.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, па је утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код првотуженог био у радном односу почев од 05.02.2003. године, када је закључио уговор о раду, а касније је закључио и више анекса уговора о раду. Тужиочев уговор је, у складу са чланом 149. став 1. Закона о раду, због статусне промене пренет код послодавца следбеника, овде првотуженог, почев од 01.09.2015. године па надаље, од када тужилац није више у радном односу код првотуженог. У обрачунима зараде тужиоца у спорном периоду, како док је био запослен код првотуженог, тако и након што је, као запослен, преузет од стране друготуженог, није исказана накнада за топли оброк и накнада регреса за коришћење годишњег одмора као посебна ставка. Вештачењем је утврђена висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, обрачуната применом Колективног уговора првотуженог („Службени гласник РС“ бр. 37/95...7/00), а која одговара износима ближе означеним у изреци првостепене пресуде.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, судови су одбили тужбени захтев сматрајући да је тужиоцу накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора исплаћивана као саставни део цене једног радног сата, у складу са Колективним уговором код тужених и то Анексом колективног уговора од 2006. године и Колективним уговором из 2015. године („Службени гласник РС“ бр. 4/06 и „Сл. гласник ББ“ број 4/15 од 24.03.2015. године).

Врховни касациони суд сматра да је нижестепеним одлукама погрешно примењено материјално право, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено. Наиме, првостепени суд није прихватио налаз и мишљење вештака у делу којим је утврђена висина потраживања накнаде штете за топли оброк и регрес, сматрајући да

тужиоцу не припада накнада за топли оброк и регрес применом Колективног уговора који је био закључен код првотуженог („Службени гласник РС“ бр. 37/95...7/00), а из разлога ближе наведених у образложењу пресуде, а такав став је прихватио и другостепени суд.

Законом о раду прописано је право запосленог за накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, поново је прописано и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 1, 5 и 6), а која мора бити исказана у обрачунској листи за све запослене. Почев од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорити мањи или већи износ регреса и топлот оброка од онога који је предвиђен Општим колективним уговором и Законом о раду, али само уколико су донели одлуку којом су предвидели висину регреса и топлот оброка. Међутим, у конкретном случају тужени у току поступка нису доставили такву одлуку суду, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да ова одлука није ни донета. При томе, висина трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова исхране у току рада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место.

Имајући ово у виду, не могу се прихватити наводи тужених, као ни закључак судова, да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да тужени нису могли да се изјасне о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и топли оброк исказан у платној листи запослених, па и тужиоца, како је прописано чланом 105. став 1. и чланом 121. став 1. Закона о раду. То значи да конкретизација права запослених на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у смислу висине и начина исплате код тужених није била извршена. Из одредби Колективног уговора и Анекса колективних уговора који су тужени примењивали међана је вредност радног часа, али се не може закључити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса. Зараде запослених нису биле веће након што је извршена измена колективног уговора, па је право тужиоца за исплату наведених накнада само деклараторно наведено у изменама Колективног уговора, јер тужени (на којима је терет доказивања) нису доказали да су вршили обрачун и исплату по том основу. Такође, када би вредност ових трошкова била урачуната у вредност радног часа, износ накнаде трошкова за исхрану и регреса би био директно сразмеран коефицијенту радног места, што би значило, да када би била позната структура радног часа запослени са већим коефицијентом зараде би остваривао сразмерно већу накнаду трошкова за исхрану у току рада, као и накнаду за регрес, а неспорно је да вредност ових накнада треба да буде једнака за све запослене. Применом ових одредаба, и запослени који није на раду остваривао би накнаду трошкова исхране, што није сврха ове накнаде. На основу изнетог произлази закључак да су тужени, у погледу исплате наведених накнада, цитиране законске одредбе примењивали на штету тужиоца.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено (првостепени суд није прихватио налаз вештака), ревизија тужиоца је усвојена и одлучено је као у ставу другом изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање, имајући у виду примедбе из овог решења, поново оценити налаз и мишљење вештака и потпуно утврдити чињенично стање, а потом донети правилну и закониту одлуку.

Туженом АД „ББ“ не припадају трошкови одговора на ревизију, јер ови трошкови, у смислу члана 154. ЗПП, нису били нужни за вођење парнице, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци применом члана 416. став 2. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић